

Informacja prasowa

Na co może liczyć mama, gdy urodzi lub przysposobi dziecko

Macierzyński wciąż jest domeną kobiet. W 2022 roku bydgoski i toruński ZUS wypłacał zasiłek macierzyński dla 31 tys. osób. Tylko 9,7 tys. spośród nich to mężczyźni.

Gdy rodzi się maluch, to zwykle zostaje z nim w domu mama. Jeśli jest objęta ubezpieczeniem chorobowym, może otrzymać z ZUS-u zasiłek macierzyński. Jego długość uzależniona jest od liczby dzieci urodzonych przy jednym porodzie bądź przyjętych na wychowanie.

Przy urodzeniu lub przyjęcia na wychowanie jednego dziecka mama ma prawo do 20 tygodni urlopu macierzyńskiego i 32 tygodni urlopu rodzicielskiego. W przypadku urodzenia bliźniaków to 31 tygodni urlopu macierzyńskiego i 34 tygodnie urlopu rodzicielskiego – informuje Krystyna Michałek, regionalny rzecznik prasowy ZUS w województwie kujawsko-pomorskim.

Matka może jednak już po 14 tygodniach po porodzie zrezygnować z urlopu macierzyńskiego i wcześniej wrócić do pracy pod warunkiem, że pozostałą część urlopu macierzyńskiego wykorzysta ubezpieczony tata dziecka.

Urlopem rodzicielskim (32, 34 tygodnie) rodzice mogą dzielić między sobą lub może wykorzystać go tylko jeden z rodziców. Mogą zdecydować również, że wykorzystają go w tym samym czasie. Od 26 kwietnia br. rodzice mogą liczyć na dodatkowe 9 tygodni rodzicielskiego, ale z tej części urlopu może skorzystać tylko jeden z ubezpieczonych rodziców. Na przykład, jeśli ubezpieczona mama wykorzystała 32 tygodnie urlopu rodzicielskiego, to dodatkowe 9 tygodni może wykorzystać tylko ojciec dziecka. Jeżeli rodzice podzielą się urlopem np. w taki sposób, że matka wykorzysta 20 tygodni urlopu, wówczas ojcu przysługuje 21 tygodni urlopu rodzicielskiego.

Urlop rodzicielski może trwać także 38 tygodni, jeśli rodzice przyjmą na wychowanie starsze dziecko. Z kolei rodzice dziecka posiadającego zaświadczenie „Za życiem” mają prawo do 65 tygodni urlopu rodzicielskiego, gdy urodziło się, bądź przyjęli na wychowanie jedno dziecko. W przypadku porodu mnogiego jest to 67 tygodni urlopu rodzicielskiego, a w przypadku przyjęcia na wychowanie starszego dziecka 62 tygodnie.

Jak wynika ze statystyk ZUS, to jednak matki częściej korzystają z urlopu macierzyńskiego i rodzicielskiego. W 2022 roku placówki ZUS w województwie kujawsko-pomorskim wypłacały zasiłki macierzyńskie za okres urlopu macierzyńskiego dla ponad **15 tys.** kobiet, za okres urlopu rodzicielskiego **16,8 tys.** Natomiast tylko **496** mężczyzn otrzymało zasiłek za okres urlopu macierzyńskiego i **164** za okres urlopu rodzicielskiego. Zdecydowanie częściej panowie korzystają z urlopu ojcowskiego. W 2022 roku placówki ZUS w regionie wypłaciły zasiłek ojcowski **9,2 tys.** mężczyzn.

Ile wynosi zasiłek

Od 26 kwietnia zasiłek macierzyński jest wyższy. Wynosi 100 proc. podstawy wymiaru zasiłku za okres urlopu macierzyńskiego i 70 proc. podstawy wymiaru zasiłku za okres urlopu rodzicielskiego. A jeśli ubezpieczona mama złoży tzw. długi wniosek o zasiłek macierzyński w ciągu 21 dni po porodzie albo przyjęciu dziecka na wychowanie, to zasiłek będzie wynosił 81,5 proc. wymiaru za cały okres jego pobierania. Nie dotyczy to dodatkowych 9 tygodni urlopu rodzicielskiego przysługujących drugiemu z rodziców. Tu zawsze zasiłek będzie wynosił 70 proc.

W przypadku niewykorzystania ani jednego dnia zasiłku macierzyńskiego za okres urlopu rodzicielskiego (w wysokości 81,5% podstawy wymiaru zasiłku) w pierwszym roku życia dziecka, rodzic może złożyć wniosek o jednorazowe wyrównanie zasiłku za okres urlopu macierzyńskiego do 100 proc. podstawy wymiaru zasiłku. Za okres urlopu rodzicielskiego zasiłek macierzyński będzie przysługiwać w wysokości 70 proc. podstawy wymiaru zasiłku.

Rodzic, który na 26 kwietnia 2023 r. pobierał zasiłek macierzyński za okres urlopu macierzyńskiego, urlopu na warunkach urlopu macierzyńskiego lub urlopu rodzicielskiego, ma prawo do zasiłku na nowych zasadach pod warunkiem, że do 17 maja złożył wniosek o ustalenie nowej wysokości zasiłku. Jeśli tego nie zrobił, będzie otrzymywał zasiłek w starej wysokości.

Wysokość zasiłku macierzyńskiego obliczana jest na podstawie średniego wynagrodzenia/przychodu stanowiącego podstawę wymiaru składki na ubezpieczenie chorobowe z 12 miesięcy, poprzedzających miesiąc, w którym urodziło się dziecko lub zostało przyjęte na wychowanie. Jeżeli przed porodem ubezpieczona przebywała na zwolnieniu lekarskim, zasiłek macierzyński będzie wypłacany od tej samej podstawy wymiaru, od której wypłacany był zasiłek chorobowy. Najwyższy miesięczny zasiłek macierzyński za okres urlopu macierzyńskiego wypłacany przez placówkę ZUS w regionie przekroczył 16,5 tys. zł brutto. Jego podstawa wymiaru zasiłku wyniosła 20,6 tys. zł brutto.

Krystyna Michałek
regionalny rzecznik prasowy ZUS
w województwie kujawsko-pomorskim